

Pascal Braekman

Beleidsadviseur Sierteelt en Bemesting, Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling – Dep. Landbouw & Visserij.
(pascal.braekman@lv.vlaanderen.be)

MOGELIJKHEDEN BODEMONTSMETTING TOEGELICHT OP STUDIEDAG POTCHRYSANT

Een 70-tal geïnteresseerden waren op 17 december te Destelbergen aanwezig voor de jaarlijkse studiedag potchrysan, georganiseerd door het Departement Landbouw & Visserij in samenwerking met het Proefcentrum voor Sierteelt. In een eerste luik lag de focus op de Verticillium-problematiek. In een latere Aksent-bijdrage wordt hier nog op teruggekomen.

Bert Callebaut van Certis Europe gaf een stand van zaken m.b.t. de beschikbare en erkende bodemontsmettingsmiddelen en -technieken in België. Behalve de chemische zijn er ook een aantal niet-chemische bodemontsmettingstechnieken beschikbaar. Bij de technieken die werken op basis van hitte kan vooral 'stomen' aangehaald worden. Bodemontsmetting via stomen wordt vooral in Nederland en Duitsland onderzocht aangezien daar (bijna) geen chemische middelen meer beschikbaar zijn. Feit blijft dat stomen, ook mits optimalisatie van de toepassingstechniek, een dure en tijdrovende vorm van bodemontsmetting blijft die enkel in 'high value'-gewassen te verantwoorden is. Ook bij het gebruik van de grote hoeveelheden brandstof door deze techniek kunnen duurzaamheidsvraagtekens geplaatst worden. Een andere fysische vorm van bodemontsmetting bestaat erin anaerobe condities te scheppen door overstroming. Deze techniek wordt soms in Nederland toegepast bij de bollenteelt en dan vooral om nematoden te bestrijden.

Daarnaast zijn er nog bestrijdingstechnieken op basis van een biologische werking, nl.

- onderwerken van kruisbloemigen (productie isothiocyanaat-verbindingen);
- anaerob onderwerken van organisch materiaal (bv. Herbie, grassen, ... -> anaerobe fermentatie);
- inzet van schimmel-antagonisten (bv. preparaten op basis van Trichoderma, Gliocladium, ...);
- inzet van nematode-antagonisten (bv. Tagetes, nematode vangende fungi, ...).

Elk van deze niet-chemische bestrijdingsmiddelen en -technieken is wel in staat om tot op zekere hoogte de bodem te ontsmetten, maar feit is en blijft dat in de zeer intensieve teeltschema's zoals deze meestal in de sierteelt door externe omstandigheden opgelegd worden, deze fysische en biologische bestrijdingstechnieken vaak ontoereikend zijn.

De erkende chemische bodemontsmettingsmiddelen die vandaag ter beschikking zijn voor de Belgische sierteler, zijn op één hand te tellen. Het betreft handelsproducten op basis van ofwel dazomet ofwel metam-Na/K. Opgelet! De werking van al deze actieve stoffen berust op de vrijstelling in de bodem van de chemische verbinding 'methylisothiocyanaat' (MITC)! Er waren reeds randvoorwaarden opgelegd bij het gebruik van deze stoffen. Zo is er slechts één toepassing per 3 jaar toegestaan voor deze verschillende stoffen, waarbij metam-Na en metam-K als een zelfde stof beschouwd worden. Recentelijk werden deze voorwaarden voor producten op basis van metam-Na/K bijgesteld. De toepassingsvoorwaarden voor producten op basis van deze stoffen worden in de figuur hiernaast samengevat.

Het is aan te raden om de VIF-film aan te brengen in dezelfde werkgang als het product geïnjecteerd wordt. Het best kan de grond dan 2 à 3 weken met rust gelaten worden. Vooraleer in te planten of te zaaien, is het aangeraden om steeds een tuinkerstest uit voeren om na te gaan of alle sporen van MITC verdwenen zijn!

Volgens dhr. Callebaut kan de effi-

- Verplicht injecteren op 20 cm diepte
- Gebruik van 'Virtual Impermeable Plastic' (VIF)-film verplicht
 - onmiddellijk afdekken bij toepassing
 - minstens 2 weken bedekt houden
- Perceelsgrootte
 - open lucht
 - maximaal 10.000 m²
 - mogen verschillende percelen samen zijn
 - onder bescherming
 - maximaal 6.000 m²
 - mogen verschillende percelen samen zijn
- Bufferzone
 - open lucht
 - 150 m tussen behandelde (groep van) percelen
 - van woningen of verblijfsplaatsen (bedrijven, scholen, residentiële incl. eigen bedrijfswoning)
 - onder bescherming
 - 50 m tussen behandelde (groep van) percelen
 - van woningen of verblijfsplaatsen (bedrijven, scholen, residentiële incl. eigen bedrijfswoning).

ciëntie van een chemische bodemontsmetting gevoelig verbeterd worden door rekening te houden met volgende factoren. Voer de behandeling uit in een voldoende vochtige bodem (optimaal is zaaivochtig = 50 – 60 % waterverzadigd). Om actief te zijn en dus het bodemontsmettingsmiddel op te nemen moeten de te bestrijden organismen voldoende vocht ter beschikking hebben. Daarenboven wordt